

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
BESLENME VE DİYETETİK BÖLÜMÜ
EĞİTİM – ÖĞRETİM VE UYGULAMALI DERSLERLE İLGİLİ
MESLEKİ UYGULAMA YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

MADDE 1-Amaç

Bu uygulama esaslarının amacı; Fırat Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim - Öğretim Yönetmeliğinde açık olarak ifade edilen hususların ve anılan yönetmelikte mevcut bazı hükümlerin Sağlık Bilimleri Fakültesi'nin özelliğine göre Beslenme ve Diyetetik Bölümü öğrencilerinin eğitim-öğretim, sınav ve uygulamalarına ilişkin usul ve esasları düzenlemek.

MADDE 2-Kapsam

Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik bölümü öğrencilerinin ve öğretim elemanlarının yapmakla yükümlü oldukları uygulamalara ilişkin hükümleri kapsar.

MADDE 3-Dayanak

Bu Yönerge, 08/07/2024 tarih ve 32596 sayılı Resmi Resmi Gazete'de yayımlanan Fırat Üniversitesi Ön lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinin ilgili maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

MADDE 4-Tanımlar

Bu yönergede geçen bazı kavramlar aşağıda açıklanmıştır.

- a) Üniversite:** Fırat Üniversitesi
- b) Fakülte:** Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi
- c) Dekan:** Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanı
- d) Bölüm:** Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Bölümü
- e) Bölüm Başkanı:** Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Bölüm Başkanı

- f) Anabilim Dalı Başkanı:** İlgili eğitim ve öğretimin sürdürüldüğü anabilim dalı başkanı
- g) Uygulama Yürütücüsü:** Uygulamalı derslerin yürütülmesinden sorumlu öğretim elemanı
- f) Uygulama Sorumlusu:** Uygulamalı derslerin yürütülmesi amacıyla görevlendirilen, uygulamalardan sorumlu diyetisyen
- g) Teorik Ders:** Uygulama ve laboratuvarı olmayan dersler
- h) Uygulamalı Ders:** Temel mesleki dersler olup, teorikle birlikte klinik, laboratuvar ve sahada yürütülmesi zorunlu olan dersler
- ı) Uygulama Yeri:** Uygulamanın yapılacağı resmi sağlık kuruluşları ve diğer çalışma alanları
- i) Uygulama Süresi:** Ders müfredatında belirtilen süre
- j) Ön Koşullu Ders:** Alt yarıyıl ve yıllarda okutulan ve bir başka derse devam hakkını kazanabilmek için alınması ve mutlaka başarılmaması gereken derslerdir.

İKİNCİ BÖLÜM

Uygulamaların Yürütülmesi İle İlgili Genel İlkeler

MADDE 5-Uygulama İlkeleri

- a)** Uygulamaların amacı, temel olarak öğrencilerin teorik derslerde kazandıkları bilgi ve beceriyi gerçek çalışma alanına uygulayabilmelerine olanak sağlamaktır.
- b)** Uygulamalı derslerin teorik kısmını yürüten öğretim elemanı/elemanları aynı zamanda dersin uygulamalarının da yürütülmesinden sorumludur.
- c)** Öğrenci sayısı ve uygulama alanlarının durumuna göre uygulamalar için bölüm başkanlığının önerisi ile dekanlık tarafından birden fazla öğretim elemanı görevlendirilebilir. Uygulamalar için öğretim elemanı eksikliği varsa, uygulamanın yürütülmesi amacıyla bölüm başkanlığının önerisi ile dekanlık tarafından çalışma deneyimi olan diyetisyen görevlendirilebilir.
- d)** Derslerin laboratuvar ve uygulamaları öğretim planındaki toplam ders saatini kapsamak koşuluyla, dönem başında ilgili öğretim elemanın önerisi ile bölüm başkanı/anabilim dalı başkanı onayı ile blok olarak da yapılabilir.

MADDE 6-Toplum Sağlığında Beslenme Uygulaması

- a)** Beslenme ve Diyetetik Bölümü öğrencilerinin VI. Yarıyılın sonunda en az tam zamanlı (1 gün= 8 saat) 30 iş günü Toplum Sağlığında Beslenme Uygulaması yapmaları gerekir.

- b) Bu uygulama öğrencilerin Toplum Sağlığı ve Beslenmesi alanında edindiği bilgileri Toplum Sağlığı/Halk Sağlığı Diyetisyeninin çalışma alanlarında ve sahada gözlem yaparak, araştırma yapıp veri toplayarak, sorunları yerinde görerek, beslenme durumunun iyileştirilmesi ve geliştirilmesi için beslenme eğitimi vererek öğrenmesini ve beceri kazanmasını amaçlar.

MADDE 7-Kurum ve Hastanede Beslenme Uygulamaları

1. Kurum ve Hastanede Beslenme Uygulaması I ve II

- a) Bu uygulama öğrencilerin teorik ve uygulamalı derslerde kazandıkları bilgi ve beceriyi çalışma alanında kullanabilmelerine olanak sağlamak, hekim, hemşire, yönetici, aşçı, garson gibi hasta bakım ve tedavisinde görevli personel ile birlikte çalışabilme beceri ve yeteneğini kazandırmak ve diyetisyenlik mesleğini (görevleri, sorumlukları, çalışma alanları ve çalışma teknikleri vb.) öğrenmelerini, meslek elemanlarının karşılaştıkları güçlükler ve bunların çözüm yolları üzerinde bilgi ve beceri sahibi olmalarını sağlamak amaçlarıyla Bölüm Başkanlığının uygun gördüğü kurum ve kuruluşlarda yapılır.
- b) Uygulamadan sorumlu öğretim elemanları ve sorumlu diyetisyenlerin denetimi altında yapılır.
- c) Bu Uygulama dersi; Klinik Beslenme Erişkin Uygulaması, Klinik Beslenme Çocuk Uygulaması, Toplu Beslenme Sistemleri Uygulaması ve Dış Kurum Uygulamasını kapsamaktadır.

MADDE 8- Uygulamaların Yapılacağı Yer

- a) Kurum ve Hastanede Beslenme Uygulamaları, en az 1 diyetisyenin yer aldığı ve en az 40 yatak kapasitesine sahip olan tam teşekküllü hastanede, bölüm başkanı/anabilim dalı başkanı ve uygulama yürütücüsünün uygun gördüğü diğer merkezlerde yapılır.
- b) Toplum sağlığında beslenme uygulaması Bölüm başkanlığı tarafından uygun görülen ve Dekanlık tarafından onaylanan koruyucu sağlık hizmetlerinin yürütüldüğü kurumlarda (Ana çocuk sağlığı merkezleri, Aile sağlığı merkezleri, Toplum sağlığı merkezleri, Huzurevleri ve yaşlı bakımevleri, Kreşler, Gündüz bakımevleri, Anaokulları, Spor merkezleri ve spor kulüpleri ile yaz spor okulları, İşçi sağlığı ile ilgili kuruluşlar, Okul sağlığı hizmetleri yürütülen kurumlar v.b.) yapılır.
- c) Beslenme ve Diyetetik Bölümü öğrencileri Toplum Sağlığında Beslenme Uygulama yerini kendisi bulmak zorundadır. Fakülte yönetimi uygulama yeri bulmakla yükümlü değildir.

- d) Öğrenci, İşyeri Uygulama Kabul Belgesi (öğrenci bu belgeyi; uygulama yaptırmayı kabul eden kurumun/kuruluşun yetkilisi tarafından imzalanmış veya kaşelenmiş/mühürlenmiş bir şekilde) ile uygulamadan sorumlu öğretim elemanına başvurur.
- e) Öğrenciler uygulamalarına sorumlu öğretim elemanından onay aldıktan sonra başlayabilirler. Öğrenciler, onay olmadan uygulamaya başlayamazlar ve uygulama yerini değiştiremezler.
- f) Uygulamaların giderleri (yol, yemek, konaklama v.b.) öğrenciye aittir.

MADDE 9- Uygulamalara Devam Zorunluluğu

- a) Öğrenci, ilk kez aldığı dersler ile devamsızlığı nedeniyle başarısız olup tekrarlayacağı teorik derslerin en az % 70'ine, teorik ders dışındaki her türlü uygulama çalışmasının en az % 80'ine devam etmek zorundadır.
- b) Kurum ve Hastane Beslenme Uygulaması I ve II, Seminer Hazırlama ve Seminer Sunumu, Mezuniyet Tezi I ve II sınavlarında başarısız olan öğrenciler dersi tekrar almaları durumunda teorik ve uygulamasına devam etmek zorundadır.
- c) Kurum ve Hastanede Beslenme Uygulaması I ve Kurum ve Hastanede Beslenme Uygulaması II derslerini uygulamasını alıp farklı derslerle çakışması halinde **“Fırat Üniversitesi Eğitim-Öğretim Yönetmeliği’nin”** ilgili maddeleri uygulanır.

MADDE 10- Çalışma Saatleri

Her bir uygulama dersi için yedi hafta süreyle haftada en az üç gün olmak kaydıyla toplam 24 saat olmak üzere yürütülür. Her bir uygulama için çalışma süreleri öğrencinin uygulama yaptığı hastane veya kurumun çalışma saatlerine göre uygulama yürütücüsü tarafından belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Uygulama Sorumluları ve Görevleri

MADDE 11- Uygulama Sorumluları ve Görevleri

a)Dekan; Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanı uygulamaların organizasyonunda en üst düzey yetkili ve yöneticidir. Bu yetkisini gerektiğinde başkasına devredebilir.

Görevleri;

- 1) Uygulamaların eksiksiz yürütülmesi için gerekli önlemleri alır.
- 2) Uygulamaların yapılacağı kurumla ilgili resmi yazışmaları yürütür.

- 3) Gerektiğinde uygulama alanlarını denetler.
- 4) Gerektiğinde bildirilen değerlendirme raporlarını inceler.-

b)Bölüm Başkanı: Anabilim dalı başkanı ile uygulamaların organizasyonunu yürütür.

Görevleri;

- 1) Uygulamanın yürütüleceği dersle ilgili öğretim elemanını belirler.
- 2) Uygulamaların yapılacağı kurumla ilgili resmi yazışmaları yürütür.
- 3) Uygulamanın düzenli bir şekilde yürütülmesini sağlar, ortaya çıkan problemleri çözer ve gerektiğinde Dekanlığa iletir.
- 4) Gerektiğinde uygulama alanlarını ve öğretim elemanlarını denetler.

c)Sorumlu Öğretim Elemanı/ Uygulama Yürütücüsü; Uygulamaların amaç ve ilkelerine uygun olarak yürütülmesinden sorumludur.

Görevleri:

- 1) Uygulama yapılabilecek kurum ya da kuruluşlar ile ilgili asgari şartların sağlanmasında öğrencilere danışmanlık yapar.
- 2) Uygulamanın düzenli bir şekilde yürütülmesini sağlar, ortaya çıkan problemleri çözer ve gerektiğinde Bölüm Başkanına/Anabilin dalı başkanına iletir.
- 3) Uygulamaları yürütür.
- 4) Gerektiğinde uygulamalar esnasında öğrencileri denetler.
- 5) Uygulamanın verimli olması için gerekli önlemleri alır, öğrencilerin çalışmalarını yönlendirir.
- 6) Öğrencilerin uygulama amacına yönelik eğitimlerini sağlar.

a) Sorumlu Diyetisyen/Uygulama Sorumlusu; Sorumlu öğretim elemanının görevlerini onunla birlikte yürütmekten sorumludur.

Görevleri:

- 1) Uygulamadan sorumlu öğretim üyesi ile birlikte uygulamanın beklentileri doğrultusunda, işbirliği içinde çalışır.
- 2) Uygulama süresince öğrencilerin devam durumlarını, uygulama kurallarına uygunluğunu denetler.
- 3) Öğrencilerin çalışmalarını bire bir yürütür ve yönlendirir.
- 4) Uygulamanın verimli geçmesi için gerekli önlemleri alır.

- 5) Uygulama ile ilgili olarak uygulama yeri ve uygulama sorumlusu arasında haberleşmeyi sağlar.
- 6) Uygulama alanındaki öğrencilere ilişkin gözlem ve değerlendirmeleri uygulamadan sorumlu öğretim üyesine aktarır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Uygulama Sınavı Hakkında Hükümler

MADDE 12- Kurum ve Hastanede Beslenme Uygulamasının değerlendirilmesi

- a) Uygulamanın değerlendirilmesi, Fırat Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliği Esaslarında belirtilen şekilde yapılır.
- b) Öğrencilerin başarısı her uygulama sonunda uygulamadan sorumlu diyetisyenin gözetiminde gerçekleşen klinik, poliklinik çalışmaları, vaka sunumları, yazdıkları hasta diyetleri, hastalarla iletişimleri ve ilgileri ile sınav değerlendirmeleri ve verilen ödev göz önüne alınarak değerlendirilir.
- c) Öğrencinin uygulama sürecindeki staj uyumu, vaka sunumu, teorik ve pratik sınavı gibi sınavları kapsayan vize notunun dönem sonuna katkısı %40'dır. Her uygulama sonunda yapılan genel sınavın (yazılı, sözlü, vaka sunumu, vaka defteri gibi) dönem sonuna katkısı ise % 60'dır.
- d) Uygulamalar 'Uygulama Değerlendirme Formu' kullanılarak 100 puan üzerinden değerlendirilir. Değerlendirme notu/puanı 50'nin altında olan öğrenciler dersin final sınavına katılamazlar.
- e) Öğrenciler, sınavlara saptanan gün ve saatte girmek zorundadırlar. Sınava zamanında veya sınavın teorik veya pratik/uygulama bölümlerinden herhangi birine girmeyen öğrenci başarısız sayılır.
- f) Sınavlarda kopya **çeken** veya kopyaya teşebbüs eden öğrenci başarısız sayılır ve hakkında disiplin soruşturması açılır.

MADDE 13- Toplum Sağlığında Beslenme Uygulamasının değerlendirilmesi

- a) Toplum Sağlığında Beslenme Uygulamasının başarısı, başarılı (B) ya da başarısız (K) olarak değerlendirilir. Başarısız olanlar uygulamayı tekrarlamak zorundadır.
- b) Her öğrenci uygulamaya başlarken GİZLİ damgalı 'Uygulama Değerlendirme Formu'nu uygulama yapacağı kurum veya kuruluşa vermek zorundadır. Uygulama bitiminde yetkili amir veya amirler tarafından doldurulan form, uygulama yapan

öğrenci ile Fakülte Dekanlığı'na en geç uygulama bitimini takiben 1 hafta içinde gönderilir.

- c) Uygulama dosyası, gizli uygulama değerlendirme formu ve Toplum Sağlığı Uygulama Komisyonu kontrol raporları, Fakülte Dekanlığı tarafından varsa ilgili Bölüm Uygulama Komisyonuna yoksa uygulamadan sorumlu öğretim elemanına sevk edilir.
- d) Uygulama değerlendirme formu gelmeyen öğrencilerin uygulaması kabul edilmez.
- e) Uygulama başarı formu varsa Bölüm Uygulama Komisyonu üyeleri tarafından yoksa uygulamadan sorumlu öğretim elemanı tarafından doldurulup imzalanarak onaylanır. Uygun görülmeyen uygulamalar gün sayısı belirtilerek kısmen veya tamamen reddedilebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Genel Hükümler

MADDE 14- Sınav Sonuçlarına İtiraz

Öğrenciler sınav sonuçları hakkındaki itirazlarını, sonuçlar ilan edildikten sonra en geç 3 iş günü içerisinde Bölüm Başkanlığı'na yaparlar. Bu itirazlar ilgili öğretim elemanları tarafından gözden geçirilir ve ancak maddi hata görülürse gerekli not düzeltmesi yapılır. Başka herhangi bir nedenle not değiştirilmez.

MADDE 15- Mazeret Sınavı

Mazeretleri nedeni ile herhangi bir uygulama sınavına giremeyen ve Sağlık Bilimleri Fakültesi Yönetim Kurulunca mazeretleri kabul edilen öğrenciler için mazeret sınavı açılır. Mazeret sınavı her dönem bir defa Beslenme ve Diyetetik Bölüm Başkanlığı tarafından Fırat Üniversitesi Ön lisans, Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine uygun olarak belirlenecek tarihte yapılır.

MADDE 16- Ön Koşullu Dersler

- a) Beslenme İlkeleri I dersi, Beslenme İlkeleri II dersinin; Yetişkin Hastalıklarda Tıbbi Beslenme Tedavisi I dersi, Yetişkin Hastalıklarda Tıbbi Beslenme Tedavisi II dersinin; Toplu Beslenme Sistemleri I dersi, Toplu Beslenme Sistemleri II dersinin; Anne ve Çocuk Beslenmesi dersi, Çocuk Hastalıklarında Tıbbi Beslenme Tedavisi I dersinin; Çocuk Hastalıklarında Tıbbi Beslenme Tedavisi I dersi, Çocuk Hastalıklarında

Beslenme II dersinin; Kurum ve Hastanede Beslenme Uygulaması I' dersi de, Kurum ve Hastanede Beslenme Uygulaması II dersinin önkoşuludur.

- b) Beslenme İlkeleri I, Beslenme İlkeleri II, Yetişkin Hastalıklarda Tıbbi Beslenme Tedavisi I, Yetişkin Hastalıklarda Tıbbi Beslenme Tedavisi II, Toplu Beslenme Sistemleri I, Toplu Beslenme Sistemleri II, Anne ve Çocuk Beslenmesi, Çocuk Hastalıklarında Tıbbi Beslenme Tedavisi I ve Çocuk Hastalıklarında Tıbbi Beslenme Tedavisi II derslerinden herhangi birini almayan ya da alıp başarısız olan öğrenci Kurum ve Hastanede Beslenme Uygulaması I dersini alamaz
- c) Mezuniyet Tezi I dersi, Mezuniyet Tezi II dersinin; Seminer Hazırlama dersi, Seminer Sunumu dersinin ön koşuludur.
- d) Beslenme Durumunu Saptama Yöntemleri dersini almayan yada alıp da başarısız olan öğrenciler Toplum Sağlığında Beslenme Uygulamasını alamaz.

MADDE 17- Öğrencilerin Genel Görünüşü ve Laboratuvar Uygulama Alanlarında Forma Düzeni

- 1) Öğrencinin genel görünüş ve giyim şekli üniversite öğrencisine yakışır bir şekilde ve Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, çalışılan hastane ve kurum ile diyetisyenlik mesleğinin özel koşullarına uygun olmalıdır. Uygulama süresince genel görünüş ve kıyafetler izlenecek ve değerlendirilecektir.
- 2) Öğrenciler laboratuvar uygulamalarında aşağıda belirtilen koşullara uygun üniforma giymek ve uygulama da dikkat edilecek kurallara uymak zorundadırlar.
 - a) Öğrenciler tüm uygulamalarda düğmeli, kolları uzun, diz hizasında beyaz önlük giymelidir. Laboratuvar uygulamaları boyunca önlük düğmeleri veya çıkıtları kapalı olmalıdır.
 - b) Beslenme uygulamalarında hijyenin sağlanabilmesi için kısa topuklu ayakkabı veya bot tercih edilmelidir ve temiz olmalıdır.
 - c) Saçlar temiz, uzunsa saçların hazırlanan yiyeceklere dökülmemesi için beyaz örtü veya bone ile kapatılması gerekmektedir. Örtü önlüğün üzerine çıkarılmamalıdır.
 - d) Erkek öğrenciler uzun sakallı olarak beslenme uygulamalarına katılamazlar, saçlar kısa ve sakalları tıraşlı olmalıdır (3 numara sakal veya kirli sakala müsaade edilebilir)
 - e) Hijyeni sağlamak amacıyla tırnaklar kesilmiş olmalı ve eller temiz olmalıdır.
 - f) Küçük küpe ve alyans haricinde hiçbir takı beslenme ile ilgili uygulamalarda takılmamalıdır (saat, yüzük, bileklik v.s)
 - g) Öğrenciler yemek pişirme alanlarında maske, eldiven, bone v.b. giymelidir.

MADDE 18- Öğrencilerin Disiplin İşleri ve Sorumlulukları

Öğrenciler, uygulama yaptıkları sağlık kurumlarının kurallarına uymak zorundadırlar. Uygulamadaki yükümlülüklerini yerine getirmeyen ve öğrenci kimliğine yakışmayan hal ve davranışlarda bulunanlara 2547 sayılı kanunun ilgili hükümlerine göre işlem yapılır.

MADDE 19- Öğrencilerin Uygulama Esnasında Karşılaştıkları Sorunlar

Öğrenciler, uygulama yaptıkları sağlık kurumlarının kurallarına uymak zorundadırlar. Uygulamadaki yükümlülüklerini yerine getirmeyen ve öğrenci kimliğine yakışmayan hal ve davranışlarda bulunanlara 2547 sayılı kanunun ilgili hükümlerine göre işlem yapılır.

MADDE 20- Uygulama Dosyası

- a) Öğrenciler, her bir uygulama için bir uygulama dosyası hazırlamak zorundadır. Öğrenci uygulama dosyasını, en geç uygulama bitiminden itibaren 1 hafta içinde uygulama sorumlusuna teslim etmelidir. Bu süre içinde uygulama dosyasını teslim etmeyen öğrenci uygulamasını yapmamış sayılır.
- b) Öğrenciler uygulamayla ilgili görüşlerini her uygulamanın sonunda bir rapor halinde ilgili uygulama sorumlularına sunarlar. Hastane veya kurumun çalışma düzeni hakkında hazırlanacak raporlar uygulama sonunda, uygulama sınavı süresine kadar ilgili uygulamanın sorumlusuna uygulama dosyası ile birlikte teslim edilecektir.

Madde-21 Mezuniyet Şartları

Bir öğrencinin mezun olabilmesi için, izlemekte olduğu programda belirtilen bütün dersleri, uygulamaları, seminer, mezuniyet tezi ve zorunlu staj gibi çalışmaları başarmış olması ve minimum toplam 240 AKTS'ye (Kredi) ulaşmış olması ve GNO'sunun 4.00 üzerinden en az 2.00 olması zorunludur.

MADDE 22-Yürürlük

Bu Yönerge 2024-2025 öğretim yılının başından itibaren kayıt yaptıran tüm öğrencilere uygulanmak üzere Fırat Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 23- Yürütme

Bu yönerge hükümlerini Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanı yürütür.

MADDE 24- Bu yönergenin kapsamında hüküm bulunmayan konuları, yönerge yükümlerine aykırı düşmemek koşuluyla ilgili fakülte yönetim kurulu karara bağlamakla yetkilidir.